

Rutin

Fastställt av: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena MH Lindberg

Organisation gäller inom: Hälsa- och Sjukvårdsförvaltning, Privat primärvård

Patient - Screening multiresistenta bakterier (MRB)**Omfattning**

Anvisningen gäller för personal och studerande inom hälso-, sjuk- och tandvård i Region Västerbotten som utför undersökning, vård eller behandling.

Multiresistenta bakterier (MRB) omfattar: MRSA (meticillinresistenta Staphylococcus aureus), VRE (vancomycinresistenta enterokocker), ESBL-producerande gramnegativa tarmbakterier (producerar extended spektrum betalaktamas) inklusive ESBLcarba.

Bakgrund

Spridning av MRB i vårdmiljöer utgör ett hot mot patientsäkerheten. Alternativ antibiotikabehandling för infektioner orsakade av MRB är sämre och saknas i vissa fall helt. Det är därför mycket viktigt med tidig upptäckt av MRB.

Alla patienter har rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av bärarskap eller misstanke om MRB.

Syfte

Att förebygga smittspridning i vården. Alla utbrott av MRB i vården utreds omedelbart och återrapporteras till drabbad enhet.

Beskrivning/Genomförande

Provtagning planeras om möjligt så att svar finns före vård, undersökning och behandling. Om detta inte är möjligt provtas patienten snarast vid vård-, undersöknings- eller behandlingstillfälle enligt nedan.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Patienter som ska provtas.

Inför inneliggande vård eller upprepade behandlingar på slutenvårdsenhet

Patient som under de senaste 6 månaderna:

- vårdats/behandlats på vårdinrättning utanför Norden (sjukhus, vårdhem, rehabiliteringsanläggning eller tandvårdsklinik)
- behandlats polikliniskt för sår/hudskador utanför Norden ska screenas för samtliga MRB, se tabell nedan.

Patient som under de senaste 6 månaderna:

- vårdats eller behandlats vid nordisk vårdenhet med MRB utbrott, se www.regionvasterbotten.se/vardhygien under Aktuellt, ska screenas för aktuell MRB.

Patient som de senaste 12 månaderna:

- varit bosatt utanför Norden ska screenas för MRSA.

Inför polikliniska ingrepp på slutenvårdsenhet eller upprepade polikliniska behandlingar vid öppenvårdsenhet eller hemmet

Patient som under de senaste 6 månaderna:

- vårdats/behandlats på vårdinrättning utanför Norden (sjukhus, vårdhem, rehabiliteringsanläggning eller tandvårdsklinik)
- behandlats polikliniskt för sår/hudskada utanför Norden ska screenas för MRSA. Omlägningskrävande sår även för ESBL och VRE.

Provtagning

MRSA	ESBL och VRE
Näsöppning	Feces eller rektum
Svalg	KAD-urin (urin vid RIK)
Perineum	Omlägningskrävande sår
Sår och hudförändringar (se nedan)	Stomi/dränage/PEG/trakeostomi
Insticksställe och vid kanyl/infart	
KAD-urin	
Stomi/dränage/PEG/trakeostomi	

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

Åtgärder för patienten innan provsvar

Åtgärder ska vidtas utifrån en bedömning av risken för smittspridning. Bedömning omfattar sannolikheten för bärarskap samt förekomst av eventuella riskfaktorer. Rådgör gärna med Vårdhygien. Konsekvent följsamhet och iakttagande av basala hygienrutiner enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10 är den enskilt viktigaste åtgärden för att förhindra smittspridning av MRB och andra smittsamma sjukdomar.

Riskfaktorer för smittspridning är

- Skadad hud som sår, eksem, psoriasis, infekterade sår och operationssår
- Diarré
- Urin- och/eller avföringsinkontinens
- KAD (Kvarliggande urinkateter) eller RIK (Ren Intermittent Kateterisering)
- Stomi, bukdränage, PEG, tracheostomi eller andra konstgjorda kroppsöppningar
- Patient som inte kan tillämpa god handhygien (oberoende av riskfaktorer)

Val av vårdplats

- Enkelrum med eget hygienutrymme ska väljas i första hand.
- Enkelrum med eget hygienutrymme ska alltid användas till patienter med riskfaktor enligt ovan som har känt bärarskap eller som under senaste 6 månaderna vårdats utanför Norden, eller vid nordisk enhet med påvisade MRB-utbrott.
- Samvård ska så långt som möjligt undvikas. Medpatienter ska inte ha hudeksem, psoriasis, omlägningskrävande sår eller trakealtub. Vid brist på vårdplatser kan, i avvaktan på provsvar, samvård övervägas om patienten helt saknar riskfaktorer för spridning. Patienten ska ges förutsättningar för god handhygien, vid behov ska vårdpersonal hjälpa patienten att hålla god handhygien. Vid känt bärarskap av MRB ska de lokala dokument som finns för aktuellt smittämne följas, se www.regionvasterbotten.se/vardhygien Multiresistenta bakterier. Vid frågor kontakta Vårdhygien.

Ansvar och befogenheter

Verksamhetschef ansvarar för att riktlinjerna om MRB inom Region Västerbotten är kända och följs av alla medarbetare. Varje medarbetare ansvarar för att följa riktlinjerna.

Lagar och andra krav

- SFS 2004:168 Smittskyddslag. Stockholm: Socialdepartementet.
- SFS 2004:255 Smittskyddsförordning. Stockholm: Socialdepartementet.

Ett utskrivet dokument är endast en kopia. Giltig version finns i ledningssystemet.

- SOSFS 2015:10 Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg

Förändringar från föregående utgåva

Uppdatering under vilka patienter som ska screenas.

Referenser

- Vankomycinresistenta enterokocker - VRE : kunskapsunderlag samt Folkhälsomyndighetens rekommendationer för att begränsa smittspridning med VRE, 2014
- ESBL-producerande tarmbakterier : kunskapsunderlag med förslag till handläggning för att begränsa spridningen av Enterobacteriaceae med ESBL. Folkhälsomyndigheten, 2014